

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

Кафедра стоматології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОПЕДЕВТИКА ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 221 Стоматологія

КУРС 2

Київ 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Пропедевтика терапевтичної стоматології
Викладач (-і)	Мардашко О. О.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	forum-for-me@bigmir.net
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	105 академічних годин, або 3,5 кредити ЄКТС. 3 них: 65 годин – аудиторних (10 годин лекцій та 55 годин практичних занять) та 40 годин СРС (самостійної роботи студентів). Тривалість практичного заняття – 3 академічні години (20 занять) у 3-4 семестрі Тривалість лекції – 2 академічні години (10 годин лекцій у 3-4 семестрі). Самостійна робота студентів – 40 годин у 3-4 семестрі.
Посилання на сайт дистанційного навчання	Веб конференції в різних програмах (Зум, Скайп, Миит, Джитси, Тиимс, Вайбер, Фейсбук, Циско вебекс). Обмін завданнями через електронну пошту, Вандрайв
Консультації	Веб конференції в різних програмах (Зум, Скайп, Миит, Джитси, Тиимс, Вайбер, Фейсбук, Циско вебекс). Обмін завданнями через електронну пошту, Вандрайв
2. Анотація до курсу	
<p>Пропедевтика терапевтичної стоматології – це навчальна дисципліна, що надає змогу студентам оволодіти на фантомах певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються в клініці при лікуванні карієсу та його ускладнень. Набуті таким чином спеціальні (фахові) компетенції студенти в подальшому використовують у процесі роботи безпосередньо з пацієнтами. На фантомних моделях та видалених зубах студенти оволодівають основними стоматологічними маніпуляціями з препарування та пломбування каріозних дефектів зубів, проводять ендодонтичні втручання в зубах.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: тісний зв'язок із хірургічною, ортопедичною та терапевтичною стоматологією, а також із біологією, анатомією, гістологією, фізіологією. Без цих фундаментальних знань про органи, тканини та структури неможлива якісна діагностика, лікування, профілактика стоматологічних захворювань.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «пропедевтика терапевтичної стоматології» є вивчення проблем історії стоматології, анатоμο-фізіологічних особливостей органів порожнини рота, стоматологічного інструментарію, питань ергономіки, деонтології, та структури стоматологічної служби.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «пропедевтика терапевтичної стоматології» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> -вирізняти особливості застосування принципів асептики та антисептики у клініці терапевтичної стоматології; -демонструвати на фантомах вміння користуватися основним стоматологічним інструментарієм та стоматологічним обладнанням; -демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця; 	

-демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій під час лікування зубів з приводу ускладненого та неускладненого карієсу.

4. Результати навчання (компетентності)

Результати навчання	Методи навчання
Володіти сучасними стоматологічними маніпуляціями при лікуванні одонтопатологій	Лекції, практичні заняття, усне опитування, тести, діалог з здобувачами вищої освіти, творчі роботи зі створенням мультимедійних презентацій та їх представлення, самостійна робота з літературними джерелами

Інтегральна:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.
8. Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.
9. Здатність до вибору стратегії спілкування.
10. Здатність працювати у команді.
11. Навички міжособистісної взаємодії.
12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
13. Навички здійснення безпечної діяльності.
14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
16. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні):

1. вміння застосовувати принципи асептики та антисептики у клініці терапевтичної стоматології;
2. вміння користуватися основним стоматологічним інструментарієм та стоматологічним обладнанням;
3. опанування морально-деонтологічними принципами медичного фахівця;
4. виконання стоматологічних маніпуляцій під час лікування зубів з приводу ускладненого та неускладненого карієсу.

5. Організація навчання курсу

Структура навчальної дисципліни

Інформаційний опис початкової дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»	Нормативна

Модулів - 1	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів– 2		2-й	
Загальна кількість годин – 105	Ступінь вищої освіти - магістр Кваліфікація професійна: лікар-стоматолог	3-й семестр	4-й семестр
		Лекції	
Тижневе навантаження: аудиторних 2 рік навчання – 3, 5 год.		6 год.	4 год.
		Практичні	
		34 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		20 год.	20 год.
		Вид контролю:	
		Поточний, підсумк. - диф. залік	

Структура навчальної дисципліни

	Тема	Лекції	Практ.	СРС
Змістовий модуль I. Будова зубів та препарування каріозних порожнин 3 семестр				
1	Терапевтична стоматологія як основна стоматологічна дисципліна, розділи. Внесокчених України в її розвиток. Мета та завдання курсу пропедевтики . Будова зуба. Топографія тканин. Гістологія емалі. Топографія та гістологія цементу і дентину. Будова пульпи та періодонту. Вікові зміни. Поняття пародонту, його функції. Слина, ротова рідина: склад, властивості, функції.	2	3	
2	Зубна формула. Ознаки зубів. Клініко-анатомічні особливості будови різців верхньої та нижньої щелеп. Клініко-анатомічні особливості будови ікол.	0,5	3	2
3	Клініко-анатомічна особливість будови премолярів верхньої та нижньої щелеп. Клініко-анатомічні особливості будови молярів верхньої та нижньої щелеп	0,5	3	2
4	Організація та обладнання стоматологічного кабінету. Бормащини, наконечники, правила експлуатації. Техніка безпеки. Поняття ергономіки. Стоматологічні інструменти, їх призначення. Ріжучі інструменти. Правила стерилізації.		3	2
5	Шляхи поширення каріозного процесу в твердих тканинах зуба і на різних поверхнях. Класифікація каріозних порожнин за Блеком. Принципи та режим класичного препарування.	0,5	3	2
6	Особливості препарування каріозних порожнин I класу за Блеком.		3	2
7	Препарування каріозних порожнин V класу за Блеком.		3	2
8	Особливості препарування каріозних порожнин II класу за Блеком.		3	2
9	Особливості препарування каріозних порожнин III класу за Блеком.		3	2
10	Особливості препарування каріозних порожнин IV класу за Блеком		3	2

1 1	Методики препарування каріозних порожнин під сучасні плмбувальні матеріали: техніки препарування (М.І.-терапія), ART-методика (неінвазійна), тунельне препарування та інші	0,5	4	2
	Усього за 1 змістовим модулем	6	34	20
1	Пломбувальні матеріали. Класифікації. Вимоги. Матеріали для тимчасових пломб та герметичних пов'язок. Лікувальні прокладки: групи, склад, властивості, показання до застосування, методика накладання. Ізольюючі прокладки. Стоматологічні цементи, їх класифікація. Склад, позитивні та негативні якості, показання та правила застосування. Склоіономерні цементи. Склад, властивості, позитивні та негативні якості, показання до застосування. Особливості пломбування. Амальгами: склад, властивості, позитивні та негативні якості, показання та правила застосування. Особливості шліфування та полірування пломб.	0,5	3	
2	Механізм адгезії різних пломбувальних матеріалів до твердих тканин зуба. Адгезивні системи: склад, принцип взаємодії з тканинами зуба, техніка застосування. Кондиціонування, мета, техніка. Помилки та ускладнення.	0,5	2	
3	Композиційні матеріали. Класифікація, склад. Композиційні матеріали хімічного способу твердіння: позитивні та негативні якості, показання, методика застосування. Фотополімерні композиційні матеріали (геліоматеріали), види, склад, властивості. Фотополімеризатори: призначення, фізико-технічна характеристика. Техніка безпеки у роботі з ними.	1	2	
4	Ендодонтія. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, різновиди, призначення, правила застосування. Стандарти ISO.	0,5	2	
5	Анатомо-топографічні особливості будови порожнин та кореневих каналів всіх груп зубів. Видалення пломб, трепанація порожнин зуба, накладання девіталізуючих засобів. Герметична та пухка пов'язки. Показання до застосування. Помилки та ускладнення. Ампутація, екстирпація пульпи, видалення її розпаду: інструментарій, послідовність, особливості проведення кожної маніпуляції, ускладнення.		2	
6	Медикаментна обробка кореневих каналів: інструменти, лікарські засоби, класифікація. Механізм дії. Помилки та ускладнення. Сучасні методики механічної обробки кореневих каналів („Step-back”, „Crow-down”). Підготовка каналів до пломбування.	0,5	2	
7	Матеріали для пломбування кореневих каналів. Силери: класифікація, вимоги до них. Нетвердіючі матеріали: склад, властивості різних груп, показання до застосування. Тверднучі пломбувальні матеріали (силери) для кореневих каналів: групи, склад, позитивні та негативні якості,	0,5	2	

	показання до застосування. Методики пломбування кореневих каналів.			
8	Особливості ендодонтичного втручання при інструментально недоступних кореневих каналах. Муміфікація та імпрегнація. Завдання та мета. Медикаментні засоби. Депофорез. Помилки та ускладнення. Особливості препарування та пломбування зруйнованих вітальних та депульпованих зубів, нетипових каріозних порожнин. Парапальпарні та всерединоканальні штифтові конструкції. їх види, значення при відновленні анатомічної форми. Методики. Тверді матеріали (філери) для пломбування кореневих каналів. їх різновиди, позитивні та негативні аспекти. Сучасні технології, їх загальна характеристика.	0,5	3	
9	Дифзалік		2	
	Усього за 2 змістовим модулем	4	20	20
	Усього годин 105 / 3,5 кредити ECTS	10	55	40
	Підсумковий контроль		Диф. залік	

Тематичний план лекцій

№	ТЕМА	Години
1.	Історія розвитку терапевтичної стоматології в Україні, зокрема в Галичині. Розділи терапевтичної стоматології і її зв'язок з іншими дисциплінами. Ергономіка у сучасній стоматології.	2
2.	Анатомо-топографічні особливості будови зуба. Класифікація каріозних порожнин. Принципи препарування каріозних порожнин відповідно до локалізації. Стоматологічні інструменти та їх призначення. Правил асептики та антисептики.	2
3.	Пломбувальні матеріали, їх властивості та класифікація. Особливості використання одонтом-реставраційних матеріалів, залежно від їх властивостей, локалізація дефекту твердих тканин зуба.	2
4.	Матеріали для obturaції кореневих каналів, класифікація, склад, властивості силерів, показання до застосування. Сучасні технології пломбування кореневих каналів.	2
5.	Ендодонтія. Анатомо-фізіологічні особливості ендодонта.. Ендодонтичні інструменти, стандарти К О , основні методики та маніпуляції розпрацювання кореневих каналів. Медикаментні засоби	2
	ВСЬОГО	10

Тематичний план практичних занять

	Тема	К-ть год
Зміст овий модуль I. Будова зубів та препарування каріозних порожнин 3 семестр		
1	Терапевтична стоматологія як основна стоматологічна дисципліна, розділи. Внесокчених України в її розвиток. Мета тазавдання курсу пропедевтики . Будова зуба. Топографія тканин. Гістологія емалі.Топографія та гістологія цементу і дентину. Будова пульпи та періодонту. Вікові зміни. Поняття пародонту, його функції. Слина, ротова рідина: склад, властивості, функції.	2
2	Зубна формула. Ознаки зубів. Клініко-анатомічні особливості будови різців верхньої та нижньої щелеп. Клініко-анатомічні особливості будови ікол.	3
3	Клініко-анатомічна особливість будови премолярів верхньої та нижньої щелеп. Клініко-анатомічні особливості будови молярів верхньої та нижньої щелеп	3
4	Організація та обладнання стоматологічного кабінету. Бормашини, наконечники, правила експлуатації. Техніка безпеки. Поняття ергономіки. Стоматологічні інструменти, їх призначення. Ріжучі інструменти. Правила стерилізації.	3
5	Шляхи поширення каріозного процесу в твердих тканинах зуба і на різних поверхнях. Класифікація каріозних порожнин за Блеком. Принципи та режим класичного препарування.	3
6	Особливості препарування каріозних порожнин I класу за Блеком.	3
7	Препарування каріозних порожнин V класу за Блеком.	3
8	Особливості препарування каріозних порожнин II класу за Блеком.	3
9	Особливості препарування каріозних порожнин III класу за Блеком.	3
10	Особливості препарування каріозних порожнин IV класу за Блеком	3
11	Методики препарування каріозних порожнин під сучасні плсмбувальні матеріали: техніки препарування (М.І.-терапія), ART-методика (неінвазійна), тунельне препарування та інші	4
	Усього за 1 змістовим модулем	34
Змістовий модуль 2. Пломбувальні матеріали та ендодонтія 4 семестр		
1	Пломбувальні матерали. Класифікації. Вимоги. Матеріали для тимчасових пломб та герметичних пов'язок. Лікувальні прокладки: групи, склад, властивості, показання до застосування, методика накладання. Ізолюючі прокладки. Стоматологічні цементи, їх класифікація. Склад, позитивні та негативні якості, показання та правила застосування. Склоіономерні цементи. Склад, властивості, позитивні та негативні якості, показання до застосування. Особливості пломбування. Амальгами: склад, властивості, позитивні та 4негативні якості, показання за правилазастосування. Особливості шліфування та полірування пломб.	
2	Механізм адгезії різних пломбувальних матеріалів до твердих тканин зуба. Адгезивні системи: склад, принцип взаємодії з тканинами зуба, техніка застосування. Кондиціонування, мета, техніка. Помилки та ускладнення.	

3	Композиційні матеріали. Класифікація, склад. Композиційні матеріали хімічного способу твердіння: позитивні та негативні якості, показання, методика застосування. Фотополімерні композиційні матеріали (геліоматеріали), види, склад, властивості. Фотополімеризатори: призначення, фізико-технічна характеристика. Техніка безпеки у роботі з ними.	
4	Ендодонтія. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, різновиди, призначення, правила застосування. Стандарти ISO.	
5	Анатомо-топографічні особливості будови порожнин та кореневих каналів всіх груп зубів. Видалення пломб, трепанація порожнин зуба, накладання девіталізуючих засобів. Герметична та пухка пов'язки. Показання до застосування. Помилки та ускладнення. Ампутація, екстирпація пульпи, видалення її розпаду: інструментарій, послідовність, особливості проведення кожної маніпуляції, ускладнення.	
6	Медикаментна обробка кореневих каналів: інструменти, лікарські засоби, класифікація. Механізм дії. Помилки та ускладнення. Сучасні методики механічної обробки кореневих каналів („Step-back”, „Crow-down”). Підготовка каналів до пломбування.	
7	Матеріали для пломбування кореневих каналів. Силери: класифікація, вимоги до них. Нетвердіючі матеріали: склад, властивості різних груп, показання до застосування. Тверднучі пломбувальні матеріали (силери) для кореневих каналів: групи, склад, позитивні та негативні якості, показання до застосування. Методики пломбування кореневих каналів.	
8	Особливості ендодонтичного втручання при інструментально недоступних кореневих каналах. Муміфікація та імпрегнація. Завдання та мета. Медикаментні засоби. Депофорез. Помилки та ускладнення. Особливості препарування та пломбування зруйнованих вітальних та депульпованих зубів, нетипових каріозних порожнин. Парапальпарні та всерединоканальні штифтові конструкції. їх види, значення при відновленні анатомічної форми. Методики. Тверді матеріали (філери) для пломбування кореневих каналів. їх різновиди, позитивні та негативні аспекти. Сучасні технології, їх загальна характеристика.	
9	Дифзалік	2
	Усього за 2 змістовим модулем	20
	ВСЬОГО	55

Тематичний план самостійної роботи студентів

№	Тема	Кількість годин	Вид контролю
1.	Опрацювання практичних навичок: анатомо-фізіологічні особливості будови твердих тканин зуба. Намалювати жувальну поверхню молярів і премолярів верхньої щелепи (малюнок). Намалювати жувальну поверхню молярів і премолярів нижньої щелепи (малюнок).	10	Поточний
			Поточний
			Поточний

2.	<p>Виготовити дві моделі коронки першого премоляра нижньої щелепи і на одній з них сформувати каріозну порожнину I класу за Блемом.</p> <p>Виготовити дві моделі коронки першого премоляра верхньої щелепи і на одній з них сформувати каріозну порожнину V класу за Блемом.</p> <p>Виготовити дві моделі коронки другого моляра нижньої щелепи і на одній з них сформувати каріозну порожнину II класу за Блемом.</p> <p>Виготовити дві моделі коронки верхнього ікла і на одній з них сформувати каріозну порожнину III класу за Блемом.</p> <p>Виготовити дві моделі коронки верхнього центрального різця і на одній з них сформувати каріозну порожнину IV класу за Блемом</p>	10	Поточний
3.	Підготовка до практичних занять, теоретична підготовка.	10	
4.	<p>Опрацювання практичних навичок:</p> <p>Пломбувальні матеріали для герметизації фісур (фісурні герметики): види, властивості, методика роботи.</p> <p>Компомери: склад, властивості, показання до використання.</p> <p>Топографічна анатомія постійних зубів верхньої та нижньої щелеп (поперечний розтин, малюнок).</p> <p>Топографічна анатомія постійних зубів верхньої та нижньої щелеп (поздовжній розтин, малюнок).</p>	4	
5.	Підготовка до диф. заліку	6	Підсумковий
Усього		40	

7. Індивідуальні завдання

1. Опрацювати техніку препарування каріозних порожнин (М.І.-терапія)
2. Опрацювати препарування каріозних порожнин (АЯТ-методику)
3. Опрацювати методику тунельного препарування каріозних порожнин
4. Виготовлення різних конструкцій зубних пломб
5. Освоєння методики накладання поліхромних пломб
6. Порівняльна оцінка матеріалів і пломб різних конструкцій

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	<p>Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, навичок і вмінь на практичних заняттях. Самостійна робота студента оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.</p> <p>Формами поточного контролю є:</p>

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
 б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
 в) розв'язання типових ситуаційних задач;
 г) ідентифікація збудників і переносників збудників паразитарних хвороб на фотографіях, макро- і мікропрепаратах;
 д) контроль практичних навичок;
 е) розв'язання типових задач з генетики і медичної генетики.

Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Підсумковий контроль успішності навчання проводиться у вигляді екзамену (диф.заліку, заліку) (письмово, усно).

Для дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік:

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми (на кожному занятті з практичної підготовки). Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. Підсумкова оцінка за поточну навчальну діяльність визнається як середнє арифметичне (сума оцінок за кожне заняття ділиться на кількість занять у семестрі) та переводиться у бали за

Таблицею 1.

Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4,47	179	3,94	158	3,42	137
4,97	199	4,45	178	3,92	157	3,4	136
4,95	198	4,42	177	3,89	156	3,37	135
4,92	197	4,4	176	3,87	155	3,35	134
4,9	196	4,37	175	3,84	154	3,32	133
4,87	195	4,35	174	3,82	153	3,3	132
4,85	194	4,32	173	3,79	152	3,27	131
4,82	193	4,3	172	3,77	151	3,25	130
4,8	192	4,27	171	3,74	150	3,22	129
4,77	191	4,24	170	3,72	149	3,2	128
4,75	190	4,22	169	3,7	148	3,17	127
4,72	189	4,19	168	3,67	147	3,15	126
4,7	188	4,17	167	3,65	146	3,12	125
4,67	187	4,14	166	3,62	145	3,1	124
4,65	186	4,12	165	3,6	144	3,07	123
4,62	185	4,09	164	3,57	143	3,05	122
4,6	184	4,07	163	3,55	142	3,02	121
4,57	183	4,04	162	3,52	141	3	120
4,55	182	4,02	161	3,5	140	Менше 3	Недос-г атньо
4,52	181	3,99	160	3,47	139		
4,5	180	3,97	159	3,45	138		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Таблиця 2. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються іспитом (диференційованим заліком))

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	4,45	107	3,91	94	3,37	81
4,95	119	4,41	106	3,87	93	3,33	80
4,91	118	4,37	105	3,83	92	3,29	79
4,87	117	4,33	104	3,79	91	3,25	78
4,83	116	4,29	103	3,74	90	3,2	77
4,79	115	4,25	102	3,7	89	3,16	76
4,75	114	4,2	101	3,66	88	3,12	75
4,7	113	4,16	100	3,62	87	3,08	74
4,66	112	4,12	99	3,58	86	3,04	73
4,62	111	4,08	98	3,54	85	3	72
4,58	110	4,04	97	3,49	84	Менше 3	Недост атньо
4,54	109	3,99	96	3,45	83		
4,5	108	3,95	95	3,41	82		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час підсумкового контролю засвоєння студентом знань, становить 80 балів.

Таблиця 3. Шкала оцінювання диференційованого (іспиту) заліку:

Національна шкала	Бальна шкала
«5»	70-80
«4»	60-69
«3»	50-59

Оцінювання підсумкового контролю вважається захищеним, якщо студент набрав не менше 60% від максимальної суми балів (для 200-бальної шкали – не менше **50 балів**).

Кінцева кількість балів, яку студент набрав з дисципліни визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (Таблиця 2) та за підсумковий контроль (диференційований залік, іспит) (Таблиця 3).

Вимоги до письмової роботи

Підсумкова письмова робота виконується у формі контрольної роботи. Тестування включає 40 тестових завдань закритої форми з вибором однієї правильної відповіді. Вага кожної правильної відповіді – 2 бали. Для кожного тестового завдання з вибором відповіді дано 4 варіанти відповідей, з яких тільки одна правильна.

У разі наявності виправлення з неправильних на правильні відповіді, знімається 0,5 бал.

Практичні заняття	Модуль 1		
Аудиторна робота			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
T1-4	сума	T5-8....	
Контрольна робота – 20		Контрольна робота – 20	
Тест – 10		Тест – 10	
Робота на парах – 5		Робота на парах – 5	
Реферат – 15		Реферат – 15	
	50		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Семестровий контроль передбачений у формі заліку. Передбачає підсумкову оцінку у 200-бальній шкалі як сума оцінок за поточний контроль знань (усне опитування, письмове опитування, тести, перевірка ідентифікації мікропрепаратів, рефератів), результатів складання 2-х змістових модулів.</p> <p>До заліку допускаються студенти, які повністю виконали програму дисципліни, відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, не мають академічної заборгованості; опрацювали всі граматичні питання теоретичного курсу, виконали практичні завдання і отримали не менше за 72 бали за поточну навчальну діяльність (мають оцінку на кожному занятті з практичної підготовки і середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,0).</p>		
7. Політика курсу			
<p>Організація навчального процесу здійснюється із застосуванням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт.</p> <p>Недопустимо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); - списування та плагіат; - несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу. 			
8. Рекомендована література			
<p>Базова (наявна в бібліотеці)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Николаев А.И., Цепов Л.М. Практическая терапевтическая стоматология. М.: МЕДпресс-информ, 2008. С. 54-219. 2. Ніколішин А.К. Терапевтична стоматологія / А.К. Ніколішин: підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах, Т.І; Полтава: Дивосвіт, 2005. 392 с. 3. Боровский Е.В. Терапевтическая стоматология / Е.В. Боровский: учебник для студентов медицинских вузов. М.: Мед. информ. агентство, 2006. 840 с. 4. Ніколішин А.К. Терапевтична стоматологія / А.К. Ніколішин: підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах, Т.ІІ; Полтава: Дивосвіт, 2007. 280 с. 5. Пропедевтика терапевтичної стоматології: фантомний курс, лекційний матеріал / Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик. Львів, 2002. 159 с. 6. Методичні вказівки до практичних занять з пропедевтики терапевтичної стоматології /Л.О. Цвих, О.А. Петришин, В.В. Кононенко, М.В. Гисик. Львів, 2003. 98с. 			

7. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. - Т.3 Захворювання пародонта / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, А. М. Політун [та ін.]. - К.: Медицина, 2008. -614 с.
8. Данилевский Н. Ф. Терапевтическая стоматология: Учебник: В 4 т. - Т.3 Заболевания пародонта / А. В. Борисенко, М. Ю. Антоненко, Л. Ф. Сидельникова [с соавт.]. - К.: ВСИ «Медицина», 2011. - 616 с.
9. Борисенко А. В. Практична пародонтологія: довідник лікаря "Стоматолог" /А. В. Борисенко, М. Ю. Антоненко, Л. Ф. Сидельникова. - К.: Здоров'я України, 2011. -469 с.
10. Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. Учебник / Е. В. Боровский, В. С. Иванов, Ю. М. Максимовский [с соавт.]. Изд. 5-е, перераб. и доп. - М.: Медицина, 2003, - 840 с.
11. Данилевский Н. Ф. Заболевания пародонта. / Н. Ф. Данилевский, А. В. Борисенко. - К.: Здоров'я, 2000. - 464 с.
12. Данилевский Н. Ф. и др. Заболевания пародонта: Атлас. Учебное пособие для студентов медвузов. - М.: Медицина, 1993. - 310 с.9
13. Заболотний Т. Д. Генералізований пародонтит. / Т. Д. Заболотний, А.В.Борисенко, А. В. Марков [та співавт.]. - Львів: "ГалДент", 2011. - 240с.

Додаткова:

1. Артюшкевич А. С. Заболевания периодонта - М.: Медицинская литература, 2006. -328с.
2. Барер Г. М. Терапевтическая стоматология: Учебник: В 3 ч. - 4.2 - Болезни пародонта / Г. М. Барер, Т. И. Лемецкая, Б. Ю. Суражев [и др.]. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. - 224с.
3. Вольф Герберт Ф. Пародонтология / Герберт Ф. Вольф, Эдит М. Ратейцхак, Клаус Ратейцхак; Пер. с нем.; Под ред. проф. Г.М.Барера. - М.: МЕДпресс-информ, 2008. - 548 с.
4. Данилевский Н. Ф. Распространенность основных стоматологических заболеваний и состояние гигиены полости рта у населения различных регионов Украины / Н. Ф. Данилевский, Л. Ф. Сидельникова, А. Г. Ткаченко// Современная стоматология. - 2006. -No2. - С. 14-16.
5. Мащенко И.С. Заболевания пародонта. - Днепропетровск: Коло, 2003. - 271с.
6. Мюллер Х.-П. Пародонтология / Х.-П. Мюллер, пер. с нем. - Львов:
7. «ГалДент», 2004. - 256 с.
8. Цепов Л. М. Диагностика, лечение и профилактика заболеваний пародонта /Л. М. Цепов, А. И. Николаев, Е. А. Михеева. - 3-е изд., испр. и доп. - М.МЕДпресс-информ, 2008. - 272 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: <http://www.medunivLviv.ua/>
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки:
3. Електронний каталог бібліотеки.
4. Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники.
5. Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.
6. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет: <http://bookmed.by/stomatologiya/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanij-skorikova-l-a.html>
7. [http://dentaks.org.ua/load/kniga_stomatologia/obshhaia stomatologija/propedevtikastomatologicheskikh_zabolevanij/6-1-0-422](http://dentaks.org.ua/load/kniga_stomatologia/obshhaia_stomatologija/propedevtikastomatologicheskikh_zabolevanij/6-1-0-422)
8. <http://www.librarv.gov.ua/novi-nadkhodzhennia/stomatolohiia-eds-m-m-rozhok-liber-2/802-stom-atoloh-ii-a-eds-m-m-rozhok-liber-2>

9. <http://www.booksmed.com/stomatologiva/153-terapevticheskaya-stomatologiya-borovskii.html>
10. http://stom.at.Ua/load/ehlektronnve_knigi/terapevticheskaja_stomatologija/5
11. <http://www.stomatkniga.ru/>
12. <http://fb2.booksgid.com/medicina/76513-k-kapustin-stomatologiya.html>
<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>
13. <http://www.webmedinfo.m/borovskij-e-v-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik-dlva-studentov-medicinskix-vuzov.html>